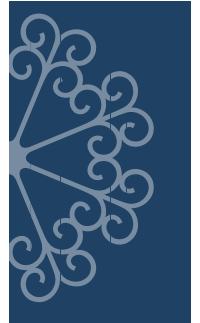

בית מדרש

452

פרשת תולדות

זמני כניסת ויציאת השבת

⚡ ⚡

ירושלים	16:01	17:15
בני ברק	16:17	17:15
ציריך	16:21	17:35
וינה	15:57	17:18
אנטוורפן	16:24	17:54
פריז	16:32	17:51
לונדון	15:45	16:51

דבר הישיבה

המילים האהובות ביותר הם: "הדרן עלך תלמוד בבלי"

פעם במסיבת סיום מסכת שערך בחור בישיבה בביתו של **מרן רה"י הגרנ"צ פינקל** זצ"ל, אמר רבינו שהתמונה היפה ביותר שהוא יכול לצייר לעצמו, היא של בן תורה שיושב ולומד, והמילים האהובות ביותר עליו הם: **"הדרן עלך תלמוד בבלי"**.

דברים אלו אמר רבינו גם כשנתבקש, לשאת דברים במעמד סיום הש"ס הגדול שנערך בירושלים, רבינו היה בחולשה גדולה ולא יכול היה לשאת דרשה לכבודה של תורה, אולם נעתר לומר מילים בודדות: "מה הם המילים הכי יפות שיש בעולם: "הדרן עלך ש"ס בבלי".

מילים אלו שיצאו מפיו של רבינו סמל אהבת התורה בדוח, הביאו להתרגשות רבה בקרב הנוכחים, עד שעל מילים אלו הולחן אח"כ שיר מיוחד.

וכמה יפות הם, מילים אלו כשהם נאמרים מעל חמישים פעם...

כשזכינו השבוע במעמד המרומם של נ"ה סיומים של בבלי וירושלמי לעילוי מרן ראש הישיבה רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל במלואות י"א שנה לפטירתו.

כה יתן ה' וכה יוסיף שנזכה להרבות פעלים לתורה, מכוחו של אותו זקן שבדאי מתפלל בפנינו בשמי מרום להצלחת הישיבה ולכל תלמידיהו.

סקירה מיוחדת מהמעמד בעמוד 5-8

"הנה הפשטתם צורת הישיבה, וקלטתם רוח ורצון הישיבה, ובוה עשיתם לכם חבורה לילך בעקבות רוח הישיבה, ובכל מקום שאתם נמצאים לקחתם זאת כאלו להיות עם הישיבה בין כתלי הישיבה" (מרתן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצוק"ל ממיר)

מתורת רבותינו

על ליצני הדור אין קושיות

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק (כה, יט).

לפי שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה, שהרי כמה שנים שהתה עם אברהם ולא נתעברה הימנו, מה עשה הקב"ה? צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם, והעידו הכל אברהם הוליד את יצחק. (רש"י)

כבר הקשו המפרשים, מה הרוויחו ליצני הדור לזלזל ולהכחיש את הנס, והלא אף מה ששרה ילדה בגיל

תפילה - יסוד ההצלחה

ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו כי עקרה היא ויעתר לו ה' וגו' (כה, כא).

ויעתר - הרבה והפציר בתפילה. ויעתר לו - נתפצר ונתפייס ונתפתה לו. (רש"י)

אמר מורנו ראש הישיבה הגאון רבי **אריה פינקל** זצ"ל, לא היתה זו תפילה רגילה של הורים על מנת לזכות בבנים, היתה זו תפילה עבור בנינו של כלל ישראל, תפילה ללידתו של יעקב אבינו שהוא כלל ישראל. ולשם כך צריך היה יצחק אבינו להרבות ולהפציר בתפילה, עד שהקב"ה נתפצר ונתפייס לו והתקבלה תפילתו.

ועל אף שהקב"ה כבר הבטיח לאברהם (לעיל כא, יט): "כי ביצחק יקרא לך זרע", וכן (כב, יז): "כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך", וכן (שם): "וירש זרעך את שער אויביו", וכל הבריאה כולה נבראה

עדיין לא גמרתי לבנות ישיבה אחת

ישב אהלים (כה, כז).

כעשר שנים אחרי שהגיע מרתן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם הלוי לייבוביץ זצ"ל לישיבת מיר, בימי מלחמת העולם הראשונה, נפגש עם הסבא מנוברודוק, הגה"צ ר' יוסף יוזל הורוביץ זצ"ל, שהיה אז בעיצומן של פעולותיו להקים רשת של ישיבות בערי רוסיה.

שאלו הגר"י הורוביץ: "אני יסדתי בשנה זו עשרים ישיבות. מר מה פעל בתקופה זו?" השיב לו רבי

האדם ביקר

הגר"ח היה אומה, שהוא 'שונא' אנשים שבעים, שהם חסרי שאיפות!

ויגדלו הנערים והיה עשוי איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם וישב אוהלים (כה, כז). וברש"י: "איש שדה - כמשמעו אדם בטל וצודה בקשתו חיות ועופות". "וישב אוהלים - אוהלו של שם ואוהלו של עבר".

בפשטות על כל יהודי מוטל לבחור באיזה דרך הוא מבקש ללכת, אם בדרכו של יעקב אבינו, ולעשות את כל הדברים המביאים לחיי עולם הבא, ולזה תשוקתו בכל עת. או להעדיף את חיי עולם הזה ומילוי תאוותיו, כדרכו של עשוי, בבחינת 'איש ציד' הרץ להביא ציד למילוי תאוותיו.

נראה, כי יסוד ההבדל בדרכי ההנהגה של יעקב ועשוי הוא בשורש ברייתם משעה שיצאו לעולם. הנה כתיב (שם, כה): "ויצא הראשון אדמוני כולו כאדרת שער ויקראו שמו עשוי", ופירש רש"י (שם): "הכל קראו לו כן, לפי שהיה נעשה ונגמר בשערו כבן שנים הרבה". מבואה, שנקרא עשוי על שם שיצא מרחם <

אמו עשוי וגמור בשער. ואילו ביעקב כתיב (שם, כו): "ואחרי כן יצא אחיו וידו אוחזת בעקב עשוי ויקרא שמו יעקב", ופירש רש"י: "אביו קרא לו יעקב על שם אחיזת העקב", ומבואר שנקרא יעקב על שם שתפס בעקבו של עשוי.

ביאור עניינם הוא, עשוי ששערותיו היו גמורות הוא בבחינת אדם עשוי ומושלם, וממילא הוא חסר שאיפות להתקדם עוד. אדם כזה אינו יכול להגיע למקום כלשהו, וכפי שמרן ראש הישיבה הגר"ח שמואלביץ זצ"ל היה אומר, שהוא 'שונא' אנשים שבעים, שהם חסרי שאיפות! מאידך, ענינו של יעקב הוא להיפך, כבר בתחילת יציאתו אל העולם אחז בעקב עשוי כאומר שרוצה לתפוס ולהשיג עוד.

ומוסר, שבהם יוכל להוסיף ולהתעלות. ולפיכך, אין מאושר בעולם כאדם זה, הסיפוק שיש לו, ממלא את כל ישותו, ומטעמו את טעם החיים ומוסיף והולך עוד ועוד. וככל שמתבגר כך הולך וגדל באושרו מחמת העשירות המופלגת שזוכה לה בענייני רוחניות, השגות בלימוד ובקיום המצווה כהלכה, ובענייני אנחנו רואים את זקני תלמידי חכמים, שככל שמוזקנים כך הם מלאים ברוגע והארת פנים, ואילו בזקני עמי ארצות נמצאת הרגוזה וקוצר הרוח. והיינו לפי שהם מרגישים שכבר עשו כל שיכלו ואין להם להיכן להתקדם. אדם שאין לו שאיפות, שאין לו מטרה להתקדם אליה, חסר לו בכל צורת האדם!

שיחות רבי נתן צבי

זו 'אכילת אדם', וזו 'אכילת עשוי'...

הלעיטני נא (כה, ל).

כתב מרן המשגיח **רבינו ירוחם**: דינים והלכות רבות נאמרו בענייני אכילה (ראה במסכת דרך ארץ, ו, ט), והכל כדי להנהיג ולהעלות את מעשה האכילה לאכילת 'אדם' ולא לאכילת 'בהמה'. הנה בשבת מצווה לבצוע פרוסה גדולה, ומשום חביבות המצווה אין זה נראה 'כרעבתן' לא כן בימות החול אז צריך האדם לאכול דווקא חתיכות קטנות. אדם האוחז בידו פרוסה בגודל כביצה, הרי זה 'רעבתן' ויגררן. השווה כוסו בבת אחת אף הוא רעבתן ויגררן. ועוד דינים רבים מעין אלו המובאים להלכה בשו"ע

(או"ח סי' קסז, קע ועוד).

אמרי אינשי, כשמבקרים אדם המתנהג לא יפה באכילתו, מגנים אותו במימרא זו: הלה איש של 'הלעיטני נא' [מלשון הכתוב האמור אצל עשו 'הלעיטני נא', וכפי שפירש רש"י: "אפתח פי ושפוך הרבה לתוכו, כמו ששנינו אין אובסין את הגמל אבל מלעיטין אותו"]. מה באמת ההבדל אם אוכלים במתינות, לאט לאט, או לוקחים שלש כפות מלאות מרק תכופות זו אחר זו? אלא זו 'אכילת עשוי' וזו 'אכילת אדם'. ומה ההבדל אם אוכל פרוסות קטנות

ולועסן ברגיעה, או ממלא פיו עד שלחיי מתמלאות? אלא זו 'אכילת עשוי' וזו אכילת אדם.

לא דבר קטן הוא להיות אדם 'באוכל', לא דבר קל הוא לחנך ולהרגיל אדם שצורת אכילתו תהיה אכילה מכובדת. כאשר מעמידים גמל או חמור לאכול יודעים מראש איך תהיה צורת אכילתם, אבל את אכילת האדם צריך להכשיר ולבנות שאם תהיה כראוי תתעלה לדרגת 'אכילת מזבח' ואין לו לאדם שאין אכילתו מותר מאכילת הבהמה.

דעת תורה

מבאר רבותינו

צעקת מרן המשגיח נכנסה עמוק בנפשי עד שנהייתי מתמיד עצום... ויגדל האיש וילך הלך וגדל עד כי גדל מאד (כו, יג).

גדלותו של יצחק לא היתה פתאומית ובפעם אחת אלא היא היתה בהדרגה, עליה משלב לשלב. מקודם 'ויגדל' אחרי זה 'וילך הלך וגדל'. התפתחות של גדלות, עד שהגיע לשיא שנאמר עליו 'עד כי גדל מאד'.

ואם כי ביכולת הקב"ה להרים אביו מאשפות בבת אחת ולא יפלא מה' דבר גילתה לנו התורה, שההצלחה האמיתית והמושלמת היא רק כשהגדלות מתפתחת על דרך גידול טבעי ובצורה רגילה. כי העליה הפתאומית וההעברה מביא עמיקתא לאגרא רמא בבת אחת, אין בה מהבנין המוצק והמושמש, ולכן לפעמים יש בזה כישלון.

דברים פשוטים משיגים בקלות ובמהירות, לא כן דברים חשובים ועליונים, להם צריך יגיעה, עבודה והתמדה במשך זמן, אבל כאשר רוכשים אותם אחרי עמל ויגיעה, הם נשארים קניין נצח.

סיפר הגה"צ רבי שרגא גרוסברד זצ"ל: נהיירא, כשהיינו נוסעים לשיבה באלול, היינו חוזרים רק בסוף 'הזמן' או רק בסוף השנה [לא בכל ערב שבת כפי המנהג שבזמננו]. בדרך לשיבה היינו עוברים דרך עיירה שהרב שלה היה מתמיד עצום, הוא היה

לומד עד השעות המאוחרות בלילה. ובדרכי חזור מהישיבה הייתי נעצר בדרך ונכנס אליו כדי לשוחח עמו בלימוד.

אחרי החורבן כשעבר אותו רב להתגורר באמריקה, פגשתי ושאלתי אותו איך הוא הגיע לכזה מצב ודרגה גבוהה בהתמדה, השיב לי: כשהייתי בחור למדתי בישיבת מיר, ומטבע הדברים שמרן המשגיח **הגה"צ רבנו ירוחם** זצ"ל השפיע רבות על מהות הישיבה וצביונה.

אך מה שנחרט בליבי לתמיד יותר מכל הוא, שיום אחד הגיע מרן המשגיח בבוקר להיכל הישיבה ואמר: "הלכתי ברחוב והסתכלתי בריאה וראיתי שהכל גדל וצומח" וכאן הרים קולו ודפק על העמוד שהיה לידי - ולמה אתם לא צומחים?!" - הצעקה הזאת - מסיים אותו רב, נכנסה עמוק בנפשי עד שנהייתי מתמיד עצום.

כך היא דרכה של תורה, עליה מתמדת וצמיחה בלתי פוסקת מן הקל אל הכבד, "אורח חיים למעלה למשכיל (משלי טו, כד) לפסוע בדרך העליה הסלולה, עד שמגיעים למעלה למשכיל.

ואילו כל מה שזוכים בו בפתאומיות ובלי עבודה מתמדת, נאבד ואינו נשאר לקניין אצל האדם, ולפעמים עוד גורם רעה לעצמו ולעולם במה שיש לו. (דעת שרגא - הגה"צ רבי צבי שרגא גרוסברד).

כיוצא בזה אמר **מרן רה"י שה"ת הגר"ח שמואלביץ** (הובא בשיחות הגרנ"צ בפרשתנו): שאדם אינו יכול להתחיל את מסלול חייו כאשר כביכול הוא מושלם לגמרי, אלא עליו לעבור את דרך החיים תוך שהוא גדל אט אט, שלב אחר שלב.

והמשיל זאת לאדם שמחליף את בגדיו לאט לאט על פי סדר גדילתו, בעודו ילד ילבש את בגדיו הקצרים כדרך הילדים, לאחר שיגדל ילבש מלבושים ארוכים יותר כדרך הילדים הגדולים, לאחר שיוסיף לגדול ילבש חליפה וקסוקט כדרך הנערים, לכשיוסיף עוד לגדול ילבש חליפה עניבה ומגבעת כדרך המבוגרים, עד שלבסוף ילבש חלוקא דרבנן ומגבעת רבנית.

הוא הדין כל אדם ואדם, עליו לגדול ולהתפתח שלב אחר שלב, כפי הסדר הנכון והראוי לפי גדלותו והשגתו, מי שאינו עולה כסדר הזה אלא מתחיל את חייו כאילו הוא מושלם לגמרי, לעולם לא יוכל להשלים עצמו כראוי, והוא בכלל חורבן לאדם...

המשגיח הנודע של ישיבת ליקווד בארה"ב הגה"צ רבי נתן ווכטפויגל זצ"ל

כ"ד שנים לפטירתו - ב' בכסלו תשנ"ט | מאמר ב'

[מאמר א' התפרסם בשנת תש"פ]

הערכתו העצומה למרן ראש הישיבה הגרנ"צ פינקל זצ"ל

המשגיח דלייקווד, הגה"צ רבי נתן ווכטפויגל זצ"ל, ביקש פעם להגיע לרבינו כדי לבקש ממנו שישתתף איתו בהחזקת כולל, שהקים באותם ימים בשכונת גילה בירושלים.

היה זה כולל אחד מתוך עשרות כוללים, שהקים בעיירות מרוחקות בארה"ב, במטרה להפריח באמצעותם אווירת אידישקייט בעיר כולה. בדרכו למעונו של רבינו שאלוהו נכדיו: "הלא לראש ישיבת מיר ישנה ישיבה ענקית, שכדי להחזיק אותה צריך הון רב, מדוע אם כן סבור המשגיח שיוכל לשכנע אותו לעזור למקום תורה אחר? אמר להם המשגיח: "כנראה שאינכם מכירים את היהודי הזה, אצלו אין הבדל בין הישיבה שלו לישיבה אחרת. יש לו שאיפה אחת, לבנות תורה!"

פעם הפליג בשבחו ואמר למקורביו: "מי יכול להתמודד עם גדלותו, הלא כשאנחנו לא מרגישים טוב אנחנו הולכים לנוח, והוא לא מרגיש טוב וממשיך לפעול עוד ועוד להגדיל תורה ולהאדירה עד כלות הכוחות ממש".

בכל נפשו

המשגיח הגר"נ סיפר על מה שנתחדש לו יסוד גדול ונפלא דחו"ל גילו לנו "הבא לטהר מסייעין אותו", וצריך לדעת שמסייעין אותו "רק בהתחלה", אבל אח"כ צריך ללכת בעצמו לבד! ואם לא מחזק את עצמו עם הסייעתא דשמיא שקיבל בהתחלה, אז באמת נחלש עד שבא לרפיון.

ואמר שהבא לטהר מסייעין אותו בתחילה, ואח"כ אומרים לו תעמול תזיע עד כלות הכוחות! "האראוועט, שוויץ ביז דער לעצטא כוחות" ומי שיש לו שכל מזיע.

ואמר שעם יסוד הוא מבין מה שעבר עליו לפני שנים בצעירותו, שהיה פה באמריקע מוסד שהכניסו לסדר הלמודים לימודי חול, והמשגיח עשה רעש גדול ומחאה, והלך למנהל המוסד ואמר לו זה לא ישיבה, וזו היתה העזה גדולה עד שמחמת פעולה זו כל המוסד מחה כפים למשגיח כשהוא נכנס לחדר אוכל, והי אז בחור בן שבע עשרה בלבד ונעמד נגד הנהלת המוסד שהיה בשיא המעמד, היתה צעדה ברחובות ניו יורק לכבוד המוסד הזה, וראש העיר כיבד הצעדה וכו' והמשגיח נעמד נגד כולם ואמר המשגיח שעכשיו מתבונן איך עשה דבר כזה, והטעם הוא שהיה במצב של הבא לטהר מסייעין אותו וזכה לרוח גבורה מיוחדת, כיוון שהיה במצב של הבא לטהר ובזכות פעולה זו אמר המשגיח קבלתי שכר גדול ונורא זכיתי להשאר בתורה.

ואמר שזכה להתעוררות בזכות מה שלמד לפני זה, אצל ר' אליהו לפיאן בקלם, ואמר שזה היה רוח גבורה לא סתם פרומקייט, הרגשתי שזה לא תורה, זה לא ישיבה באופן כזה.

והרוח גבורה הזו המשיכה עוד ועוד, כשנסע אח"כ לישיבת מיר נסע עם הגאון שמעון שקום זצ"ל

הגה"צ המשגיח זצ"ל נולד בעיירה קול שבליטא, לאביו הגר"ר משה זצ"ל שניהן כרב העיר. עודנו בנערותו יצא שמו הטוב לתהילה בכל רחבי העיר כילד פלאי ומחונן בכישרונות נעלים השוקד על דלתות התורה יומם ולילה בהתמדה וללא הפוגה, כל רבותיו בת"ת צפו לו עתיד מזהיר בעולמה של תורה כפי שאכן התגשם בפועל ברבות הימים.

מלמדיו שהבחינו כי עדיו לגדולות בכרם בית ה', השקיעו בו וטיפחוהו ביותר, הם פרסו חסותם עליו להדריכו בדרכי התורה והעבודה, ואכן כבר בילדותו הוכתר בפי כל כ"העילוי מקול" כשהוא מהווה דוגמא חייה לכל ילדי העיר עד היכן ניתן להתעלות במעלות התורה ובעבודת ה'.

החידוש שנתחדש לו לאחר שנים בענין הנסיעה לישיבת מיר

עם היכנסו לגיל המצוות התפרסם ביותר בגדלותו בתורה ובהתמדתו הפלאית, באותה תקופה נכנס ללמוד בישיבה קטנה בעיר קעלם שעמדה בראשותו של הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל.

כאשר אביו זצ"ל עבר למונטריאל שבקנדה, נכנס ללמוד תקופת מה בישיבה מקומית, אך זה לא היה לרוחו עד שרגליו הוליכוהו ללמוד בישיבה הגדולה והמפורסמת ישיבת מיר שבליטא, שהייתה אז הישיבה הגדולה לעילויים ובית היוצר לגדולי תורה של דור העתיד.

הסיבה שעזב את הישיבה המקומית בארה"ב, היה בגלל שהכניסו שם לימודי חול, וכפי שתיאר המשגיח הגר"נ באחת משיחותיו:

מרן רה"י רבי נתן צבי מלווה את המשגיח דלייקווד, רבי נתן ווכטפויגל, שיוצא מביקור בביתו

באניה וגם שם היתה לו רוח גבורה כשבא וכה סיפר, כשנסע לישיבת מיר נסע עם הגאון שמעון שקאפ זצ"ל באניה, ושם היתה לו רוח גבורה כשבא לשמש את הגרש"ש, ור' שמעון עמד משתאה על זה, וזה היה חלק מהרוח גבורה משמים, וכך הי' עד שהגעתי לישיבת מיר, וכשהגעתי למיר פתאום נפלתי וירדתי מאוד מאוד והייתי בחושך.

ואמר המשגיח עכשיו אני יודע מה הסיבה לזה, דכל הזמן עד שהגעתי למיר הייתי במצב של הבא לטהר, ובמצב כזה מסייעין אותו אבל כשהגעתי למיר חשבתי שכבר הגעתי למקום תורה והפסקתי להיות במצב של הבא לטהר, שהרי כבר הגעתי למקום תורה ובאותו רגע הפסדתי את מעלת הבא לטהר, ונפלתי.

ואמא: זה החדוש, צריך להיות תמיד במצב של הבא לטהר - שטענדיק, ואז מסייעין אותו... (לקט רשימות - בענין לימוד המוסר - עמי מ').

מהאריות המופלגים שבחבורה

בישיבת מיר עשה חיל ועד מהרה התבלט כאחד מהאריות המופלגים שבחבורה, הכל חפצו בקרבתו <

פניני מוסר שזכה לשמוע מפי רבו מרן המשגיח רבי ירוחם זצ"ל בישיבת מיר בליטא (מספרו לקט רשימות)

לקחת מידה אחת עד הסוף

אמר בשם רבנו ירוחם, האדם מוגבל וצריך לקחת מדה אחת ולעבוד עליה, ומוזה יגיע לכל מיני שלמות! והחפץ חיים עבד על שמירת הלשון, וזה הביאו לכל השלמות. וכל גדולי הדור עמדו כפופים לפניו, כיון שהיה לו שלמות במדה אחת בשמירת הפה.

וידוע שמישהו ביקש להיות במחיצתו למעלה, ואמר לו הח"ח שיקבל ע"ע לשמור את פיו ולשונו, וכשהלה לא הסכים הח"ח הרחיק אותו.

חולשה של בני אדם לחיות עם העבר

אמר בשם רבי ירוחם, כל השנה אפילו שהאדם נכשל צריך לחשוב הלאה על העתיד, ולהתקדם ולא לחשוב על העבר, רק יום אחד בשנה מותר לאדם לחשוב על העבר - ביום הכפורים. וביום זה מזכירים בוידויים כ"כ הרבה נפילות עם פרטי פרטים, ואלמלי קדושת היום ששומרת על האדם היה נהפך למושחת...

וגם זה מותר רק מחמת החידוש של תשובה, אבל כל השנה המהלך הוא להמשיך הלאה ולהתקדם, ולא להתעסק עם העבר, וזה חולשה של בני אדם לחיות עם העבר...

כמה גדולים הפסדנו

היה מזכיר הרבה מה שאמר רבי ירוחם המשגיח דמיר זצ"ל, כמה כוחות נאבדו לנו כמה גדולים נפלו, כמה גדולי ישראל הפסדנו, בגלל שלא שמעו את מה שנאמר בפסוק: "אַל תֵּאֲמַר נַעַר אֲנִי" (ירמיה א, ז).

תפילה מוכרחה לפעול

אמר בשם רבי ירוחם זצ"ל, תפילה היא מציאות שצריכה לפעול, ולשבור מחיצות, ואפילו אדם שיש לו חטאים, אם מתפלל, התפילה מוכרחה להתקבל ולפעול, אין בכח שום חטא למנוע מתפילות לפעול, כיון שתפילה זה מציאות, וסוף סוף מוכרח לפעול, רק לא יודעים מזה! ובני אדם מתחילים להתפלל, ונעצרים.

יסוד מרכנו ירוחם

אמר בשם ר' ירוחם, אדם שלא עוסק בחסד, ולא מחפש מישהו להיטיב עמו, יכול להיות במשך הזמן רוצח! כיוון שאם אין רגש לשני, יבא נסיון ויכול להיות רוצח...

אכילתו של רבנו ירוחם

סיפר המשגיח ראיתי את רבנו ירוחם זצ"ל כשהיה אוכל, והיה נראה כאילו הוא מאכיל מישהו אחר

וליהנות מזיו תורתו. לצד גדלותו בתורה היה ידוע ביראתו הקודמת לחכמתו בהיותו ירא חטא מרבים, כמו כן נודע בדרכו המוסרית ובתפילותיו המרטיטות והכובשות כל לב שעשו רושם על הכל.

הגה"צ רבי מרדכי שוואב זצ"ל סיפר שכאשר בא ללמוד בישיבת מיר, לקחו אחיו הגדול הגה"צ רבי שמעון שוואב זצ"ל להראות את פני הישיבה, על כל בחור מהאריות שבישיבה היה מוסיף את התואר הראוי לו, וכשהגיע לרבי נתן זצ"ל אמר לו בהתפעלות "הו העילוי של ישיבת מיר".

גם הגאון רבי לייב באקשט זצ"ל משרידי דור דעה שבארה"ב סיפר לימים, כי בעת למדו בישיבת מיר היה רבי נתן נחשב לעילוי מופלא וחביבם של ראשי הישיבות ובראשם המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוץ זצ"ל שלא פסקו מלשבחו ברבים.

סמיכה להוראה

הגר"נ זצ"ל אף קיבל באותה תקופה מכתב סמיכה מיוחד ונדיר מהגאון הגר"ב ליבוץ זצוק"ל ר"י קמניץ ובעל ה"ברכת שמואל" ובו כתב לו: "הנה כבוד הבחור הרב הגאון, המאור הגדול, החריף ובקי ומעמיק ובעל הבנה ישרה, ומחדש חידו"ת כמר נתן נרו יאיר וכו'... הנהו מעמיק נפלא ובעל הבנה ישרה ומחדש חידו"ת נכונים ועמוקים בסברא. ובקי נעלה בגמרא בששה סדרים. נוסף על זה וכו'. והנה עסק גם הרבה בהוראה להלכה למעשה ובקי בפוסקים וכו' וכו' ולא יצא דבר שאינו מתוקן מתחת ידו. על כן הנני להסמיכו בסמיכת חכמים יורה יורה, ידין ידין, וכל מן דין סמוכו לנא וכו'.

כן הוסמך בבחרותו להורות הוראה בישראל על ידי גדולי תורה נוספים כמו מרן ראש הישיבה מרן הגרא"י פינקל זצ"ל והגרא"ב קמאי זצ"ל שכהן כאב"ד העיר ור"מ ישיבת מיר שהפליגו בשבח ערכו וגדלותו בתורה ועל כך שעתיד הוא להאיר עיני ישראל בתורתו וצדקותו.

במחיצת החפץ חיים

בהיותו מבקש ודורש ה' עשה המשגיח את דרכו לעבר העיר ראדין שבליטא מקום משכנו של רשכבה"ג מרן החפץ חיים זצ"ל בכדי לקבל תורה מפיו ולינוק מדרכיו בקודש.

בערוב ימיו סיפר המשגיח למקורביו, כי כאשר הגיע לקבל את ברכות קדשו של החפץ חיים, אמר לו החפץ חיים כי עליו להיות מוכן לקבל פני משיח צדקנו לפחות עם מסכתא אחת בידו אותו ידע על בורייה. המשגיח זצ"ל שמע לדברי קדשו ומיד כאשר חזר לישיבה החל לשון מסכת ב"מ פרק ראשון, מילה במילה בע"פ, גמי' רש"י ותוס', והתאמץ בזה טובא עד שבא לכלל סכנה גדולה וזאת מחמת גודל התאמצותו ויגיעתו, ואח"כ התחכם והבין שהח"ח לא התכוין שידע מילה במילה אלא שקלא וטריא בלבד, המשגיח אף הוסיף כראיה לדבריו שכן ראה מובא בשם הגר"א.

מבית התלמוד של קעלם לארה"ב

בשנת תרצ"ו לאחר הסתלקות רבו מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ממיר זצ"ל חזר לארה"ב. בארה"ב

הרוחניים של כל הישיבות כמו בהקמת כולל גדול לאברכים ב"וויט פליינס" שלידי ניו יורק, שם נתקבצו כשנים עשרה אברכים ממיר, טעלז, ולומז'א.

באותה תקופה נוצרה השותפות שלו עם מרן הגר"א קוטלר זצ"ל בהקמת ישיבת לייקוואד המעטירה. היה זה כאשר רבי אהרן הגיע לארה"ב, רבי אהרן הוזמן על ידי המשגיח וחבורת אברכים לעמוד בראשות הכולל. הגר"א שהכיר את לייקוואד עוד מתקופת שהותו בה לאיסוף תרומות לקלעצק, אייה אותה למושב. לייקוואד היא מקום בעל אקלים נוח, והוא דרש להעתיק את הכולל לשם. מכאן ואילך הלכה ונתייסדה הישיבה. המשגיח היה מוסר "חבורות" בלימוד הגמי, אולם השפעתו העצומה בעבודת האדם, במשנת רבותיו בעלי המוסר, הביאה לכך שיקבל על עצמו את תפקיד ההשגחה בישיבה.

השותפות עם הגר"א קוטלר היתה מושלמת, כל שנותיו במשך קרוב לשישים שנה פעל המשגיח במסירות לטובת הבחורים מבלי להביט על עצמו כלל. בנו הגרא"ב שליט"א סיפר, כי פעם ראה את אביו כשהוא שרוי בשמחה עצומה, ולשאלתו על שמחתו, ענה לו שהגה"צ רבי מתתיהו סלמון שליט"א החל בעבודת השגחה לצדו בישיבה, וכו' הוא מקווה שיצליח בתפקידו בישיבה...

השתהה עד שפגש בו מרן הגר"א וסרמון הי"ד, והוא המליץ לו לחזור ל"קעלם" לשהות במחיצת המשגיח הגה"צ רבי דניאל מובשוביץ הי"ד חתנו של הגה"צ רבי נחום זאב מקעלם זצ"ל בנו של הסבא מקעלם שהיה ידוע בגאונותו וצדקותו הנדירה, ואכן הוא שמע לעצתו ונסע ל"קעלם".

בהיותו בקעלם עלה והתעלה ביותר במעלות התורה והעבודה ודבק בכל עוז בשיטה הקלמאית המפורסמת בעולם המוסר. בקעלם התחבב ביותר אצל רבי דניאל הי"ד וידו לא זהה ממנו כל אותה תקופה, רבי דניאל הדריכו בכל מעשיו ועיצב במידה רבה את אישיותו הגדולה.

בשמחת תורה שנת תש"א קרא אליו רבי דניאל את כל הבחורים שהיה להם דרכון זה, והורה להם לעזוב את קעלם. ואכן כל הבחורים שמע לעצתו ובתוכם המשגיח (חוץ מבחור אחד מאנגליה שנשאר, ונהרג עקדה"ש) שחזר לארה"ב, בדרך עבר בקובנא שבליטא שם התארס עם הרבנית ע"ה.

הרבצת תורה בישיבת לייקוואד

עם הגיעו לארה"ב החל המשגיח להרביץ תורה לבחורים צעירים, באותה תקופה היתה אמריקא מדבר שממה רוחני והוא היה הרוח החייה ביסודות

במלאות י"א שנים להסתלקות
מֶרן ראש הישיבה
זצוק"ל:

מעמד אדיר ומרומם של סיום נ"ה שסי"ם בבלי וירושלמי לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל

נחת מכל אשר לכם, בריאות ורוב נחת, בנים ובנים עוסקים בתורה ומצוות."

בתום דבריו הנרגשים עברו המשתתפים ידידי הישיבה לקבל את ברכתו הפרטית, איש איש לפי צרכיו ומשאלותיו.

לאחר מכן הגיעו מרנן שליט"א למעמד המרומם של סיומי ש"ס בבלי וירושלמי, בהם נשאו דברים נלהבים בשבחה של לומדי תורה, [ראה את הדברים המלאים במסגרת].

בתחילת המעמד נתקבד לשאת דברים מורנו ראש הישיבה שליט"א.

ה"י פתח בדברים נרגשים על ההתרגשות המרובה של עשרות סיומי הש"ס בבלי וירושלמי, כמה היה ראש הישיבה רבי נתן צבי זצ"ל מתמוגג למראה מעמד של עשרות סיומי הש"ס, שהם כ-3000 מסכתות, והמשיך במעלת לומדי ואהבת תורה, והזכיר את האבא זצ"ל מרן ה"י רבי נתן צבי שממש מסר את נפשו על התורה, וזה היה כל חיותו. כן הזכיר את ה"ירחי כלה" אלו שעזבו את משפחתם במסירות נפשם ובאו ללמוד. [ראה המשא המלא במסגרת].

בין משאות החיזוק, פתחו תלמידי הישיבה בריקודים נלהבים לכבוד התורה ולומדיה, בשמחתה של תורה ובשמחה של מצוה.

בסיום הש"ס בבלי נתקבד ידידי הישיבה מארה"ב הר"ר ארי וייס שליט"א, כשלאחריו אומר ההדרן

העולם, כל היהדות עומדת על כך, כי כמה שיש יותר תורה יש יותר אידישקייט, ועל ידי זה מתעלה כל עם ישראל אשריכם מחזיקי המקום הקדוש הזה ישיבת מיה, המקום הגדול של תורה בו לומדים בחורים ואברכים, על שאתם שותפים בהחזקת מקום זה, הקב"ה ימלא כל משאלות לבכם בגשמיות ורוחניות,

מעמד מרומם התקיים בראשות מרנן ורבנן הגאונים רבי דוב לנדו שליט"א, רבי אביגדור נבנצל שליט"א, רבי שרגא שטינמן שליט"א, ראשי ורבני הישיבה שליט"א.

במעמד השתתפו אלפי אברכי הישיבה ובחוריה שגדשו את האולם המיוחד שהוכשר בשטח שע"י

ביהמ"ד פינסק קרלין הסמוך לישיבה.

האירוע הנשגב התקיים לרגל נ"ה סיומי ש"ס בבלי וירושלמי שנלמדו לע"נ מרן ראש הישיבה רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל במלאות י"א שנים להסתלקות. כשבמהלך השנה האחרונה הוסיפו אלפי בחורים ואברכי הישיבה שעות רבות בין הסדרים לסיים כ-3000 מסכתות שבש"ס.

התרגשות גדולה פקדה את כלל תלמידי הישיבה עם בואו של מרן הגאון רבי דוב לנדאו שליט"א, לביקור בהיכלות הישיבה.

את ביקורו פתח בהיכל "בית ישעיה", שם השתתפו כ-400 מידידי הישיבה השוהים במשך כשבוע בארה"ק במסגרת "ירחי כלה" המסורתית שמתקיים בישיבה.

במשאו המיוחד עבורם אמר הגר"ד שליט"א:

"אשריכם נדיבי עם תומכי תורה תמכין דאורייתא, אתם עושים דברים גדולים, בזכותכם עומד כל

דברי מורנו ראש הישיבה שליט"א

ואהבה ועמל, וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו והוא חולת אהבה כל היום, וכי שמתאמץ לנשום ולשתות מסי"נ יקרא, הלא זה החיים שהיא אילת אהבים ויעלת חן ודדיה ירווך בכל עת. אם נעסוק כך בתורה מובטח לנו שאין כל אומה ולשון יכולים לנו, ונזכה לידבק בעץ החיים לעולם 'מה האש חיים לעולם כך דברי תורה חיים לעולם' (חז"ל שם).

ואולי זה הכונה שמא לרעתכם נתתי לכם את התורה, דודאי ח"ו לא היה שום צד שניתן לרעה, אלא היה הו"א שצריך ללמוד תורה מתוך יסורים ודחק וכפית היצר בלא שום הנאה, כידוע שגומל חסדים טובים היינו שנרגיש גם הטוב בעוה"ז ובל"ז אולי נחשב לרעתכם, קמ"ל דאם מלאה"ש בלא שום גוף מ"מ הם מתאזים לתורה, ע"כ שהתורה היא חפצא של הנאה. אז אם ברכת את התורה לעצמך את מברך שני ויסיפו לך שנות חיים, זה החיים שלך זה התורה דיליה, ועי"ז הוא נעשה חלק אלוך ממעל, ומוסיף ימים ושנות חיים.

והדרך לאהבת התורה, ע"י לימוד התורה עצמה ויגיעתה, וכמש"כ ברוח חיים (אבות פ"ו) וכל אשר יוסיף ללמוד כן יוסיף לחפץ ללמוד עוד, ובאהבת התורה ישנה

ויחשוב הלאה שיוכל לא לישן ולא לאכול רק כל הימים וכל הלילות לייגע ולעיין ולשתות בצמא את דבריהם, כו' כמי שנכנס לגנזי המלך המלא אור יקרות ורואה עוד ועוד חדרים פנימיים, וכל הקרוב יותר לחדר המלך עצמו יותר יקר ומהודר עד אין חקה ומרגלא בפומיה דהגר"ש רוזובסקי זצ"ל מהו הלשון פתח לבי בתורתך ולא לתורתך, אלא שפתיחת הלב בתורה הוא רק ע"י התורה עצמה. וכמבואר במדרש (שה"ש א) כי טובים דודיק מיינן, מה היין כ"ז שמתישן הוא משתבח, אף ד"ת כ"ז שמתישנים בגוף משתבחים הם, וכשם שהעריבות ליינ באה אחרי שמשתכר וכולו ספוג בבית היין, כך העריבות לתורה מגיעה

אחר שמשתכר מיינה של תורה.

וזה היה האבא הרה"י זצ"ל כשיכור בבית היין, הוא לא הרגיש מסירות נפש והתגברות וקושי וכפית היצר, אלא כל כולו התמוגג והתענג באהבתה של תורה וכמוצא שלל רב ואוסף מרגליות אין סוף, וכך היה מוכן למסור את כל אשר לו בשביל עוד חידוש או עליה בתורה של תלמיד.

וברכה למשמר היוצא חברי הירחי כלה שהגיעו במסירות ועזבו המשפחות, ואם אפשר לבקש לפחות ש"ס אחד מהם ודאי יהא לעי"נ לנח"ר עצם הגעתם ותורתם ומסירותם.

וכן מתבקש מאליו להחזיר אהבה כמים הפנים, למרן שר התורה בעל הדרך אמונה לשמו ולזכרו תאות נפש, כמה נשא את הכלל על כתיפיו וקבל רבבות עד אין מספר, ובמיוחד נשא את הישיבה הק' בתקופות הקשות ולקח ע"ע המשך הישיבה שלא פסקה יום אחד, כמה הוא זקוק ומתחנן עתה לכל דף גמרא לעי"נ הטהורה, נר לאחד נר למאה אפשר להזכיר גם את שמו בכל הנלמד בפרט בשנה ראשונה.

איפה יש מחזה יותר יפה ומאושר לראות מאות אלפים עמלים בתורה בעומק ובעיון ומוסיפים חיל בין הסדרים לחזור ולהוסיף יקש כן ירבו איזה טוהר איזה קדושה עמלים בתורה איזה אור על הפנים איפה יש עוד אוצר כזה, הקיף אדיר כזה היכן יש עוד יצירה כזו, רבש"ע תראה איזה עם קדוש יש לך איזה תורה קדושה מחיה אותנו, כמה זה נותן חיות וקיום לעולם כולו. להשגת שבאור זורם כאן הברען האש דת למו האילת אהבים אין יותר קדוש מאשר בני התורה, אשרי עין ראתה כל אלה.

שיתברכו כל הלומדים והתלמידים בבני חיי ומזוני וסיעתא דשמיא, ויקויים כל ברכת יקום פורקן כברכתו הנדירה של מרן שה"ת צוק"ל, יתן ה' שתרבה הדעת ויהא מלאה הארץ דעה את ה', מה טובו דדיך מיינן מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי.

כבוד גאון ישראל מרן הגאון הגדול ר"י סלבודקה שליט"א, כבוד מרן הגאון הגדול רבה של ירושלים העתיקה שלט"א, שני המאורות הגדולים מרי דכולא תלמודא העניקו מזמנם היקר מפז והטריחו עצמם באופן נדיר לפאר המעמד לכבודה של תורה, כבוד מורינו הגאון הגדול ר' יצחק שליט"א, מורינו הגה"צ המשגיח שליט"א, ראשי ירבני הישיבה, ומקום של כבוד לתלמידיו ומידעיו של האבא ראש הישיבה זצ"ל, רבנן ותלמידיהון, וברוכים הבאים לאורחים החשובים חברי הירחי כלה, ואחרונים חביבים המוני מסיימי הש"ס.

מה נכבד היום הגדול הזה יומא טבא לבני הישיבה, הישיבה לוכשת חג, כתם טהור פז לראשם של בני התורה וצניף מלוכה צבי תפארת לכבודה של תורה, בחדת קודש וברגשי גיל וחיל אנו שוב עומדים במעמד המפואר והמרטיט, מצמרר לומר את המשפט בלעה"ר עשרות שסי"ם, וכן ש"ס ירושלמי כן ירבו, מוסיף והולך כשלהבת העולה מאיליה, שנלמדו ע"י מאות אלפי תלמידי הישיבה הקדושה. נגיל ונשיש בזאת התורה, אשרינו מה טוב חלקינו להגיע למעמד נרגש זה, לסיים כולא תלמודא להחיות עם רב.

כמה האבא הרה"י זצ"ל היה מתמוגג כשיכור מתרונן מיינן ועלזו כליותיו ועלץ לבו מכל חידוש ומכל חבורה, ומה נהדר היה המראה איך היה מתרגש עד עמקי נפשו מכל חיבור ספר ומכל סיום, וכ"ש אין לשער התרגשותו הגדולה מסיים הש"ס כולו, והיה מתרפק באהבתה ואומר שאין מילים יותר יפות עלי אדמות מאשר הדרן עלך תלמוד בבלי, מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה שאהב את התורה בוז יבוז לו, ועכשיו שנלמדו לעדן נשמתו הטהורה היקף אדיר כזה, מה איפה יש אוצר גדול מזה, מה יותר מאושר מלומר את המילים המרטיטות האלו הדרן עלך כולא תלמודא בשמם של מאות אלפי

מלכי רבנן לומדי התורה, כך נאה וכך יאה לגמרה של תורה, כמה שפתותיו דובבות במרומים במעמד כזה, לראות תלמידיו כבני אהובי גדלים ועמלים בתורה, הוא וכל רבותינו ראשי הישיבה הק' נשמתם עדן. כמה רושם עצום זה עושה בעליונים.

במדרש (נצבים ח) אמר הקב"ה אם ברכת את התורה לעצמך את מברך. מנין שנא' כי בי ירבו יומי ויסיפו לך שנות חיים, -ואם תאמרו שמא לרעתכם נתתי לכם את התורה, לא נתתי אותה לכם אלא לטובתכם, שמלאכי השרת נתאוו לה ונעלמה מהן. ע"כ. והוא מדרש פליאה, מה ז"א שמא לרעתכם נתתי לכם את התורה, וכי צריך ראיות ע"ז, ומה הראיה מזה שמא"ש נתאוו לתורה, שלבני אדם היא מתנה שאינה רעה.

והנה זכרנו ימים מקדם כמה היה האבא הרה"י זצ"ל מתמוגג בהזכירו את דברי ר' אברהם מן ההר (בדרים מח) שכבר נודע בשערים, שיעיקר מצות ת"ת היא ההנאה והתענוג מהתורה, ואין דין מצות לאו ליהנות ניתנו בתורה, כי המצוה לצייר האמת ולהתענג ליהנות במדע לשמח לבבו ושכלו. כדכתיב פקודי ה' ישרים משמחי לב, ע"כ. וכן ברמב"ם ס"ה"מ (מצוה ט"ו), ובחינוך (מצוה תל) דברכת התורה היא כמו ברכת הנהנין, כנוסח הברכה והערב נא, כי העריבות הוא עיקר מהות התורה. וכמש"כ מה אהבתי תורתך, ולכן כל היום היא שיחתי, וכמש"כ במדרש (בר"ר ויחי צ"ג) 'כדגים שמקבלין כל טיפה בצמאון כמי שלא טעמו טעם מים מימיהן, כך הן ישראל מקבלים דבר חדש מן התורה בצמאון כמי שלא שמעו דבר תורה מימיהן. זה הרי פלא לא מצינו בשום מצוה ענין כזה, ואדרבה מצות לאו ליהנות ניתנו. ולכאן הרי לפום צערא אגרא מעלי טפי, ומה מקום להרגשות הנאה והאהבה והצמאון כחלק מהמצוה.

וע"כ כי התורה אינה סתם חכמה ולימוד ידיעות, אלא היא תורת חיים, כי הם חיינו, כי הקב"ה אין סוף והתורה היא חיי עולם, ועל ידה אנו מתחברים לעץ החיים כאדה"ר קודם החטא, והופכים להיות איש אלקי כביכול חד הוא עם קוב"ה ועם תורתו להיות חיי נצח, וא"כ מחויב שהתורה נקנית רק ע"י צמאון

דברי מרן גאון ישראל רבי דוב לנדו שליט"א

במשא המרכזי שנשא הגר"ד אמר:

ברשות ראש הישיבה שליט"א, נאמר כמה דברים: זכיתם כאן ללמוד לע"נ ראש הישיבה רבי נתן צבי זכר צדיק לברכה, שהיה כולו תורה אהבת תורה ורק תורה, ואתם ת"ח לומדים תורה, סיימתם את הש"ס שזה דבר גדול מאד, אומרים מהגאון ר' יהושע לייב דיסקין שהיה פעם בסיום, ואמר שהתורה נמשלת לפנינים ולפז. יש לפנינים מה שאין בפז ויש בפז מה שאין בפנינים, פז זה זהב מה שיותר - יותר חשוב זה ענין של כמות, פנינים זה ענין של שלמות, אי אפשר לומר חצי פנינה ועוד חצי פנינה, זה שלמות, כאן יש כמות ואיכות, למדתם וזכיתם ללמוד תזכו עוד ללמוד הלאה והלאה בכמות ואיכות!"

עוד הוסיף ואמר: יש סיפור שיצא לי לספר כמה וכמה פעמים, היה יהודי בב"ב רבי משה דזיטש, הוא היה רבות אצל מרן החזו"א, ולימים ובקשו ממנו לספר סיפור כלשהו על החזו"א,

אז אמר שיש לו סיפור קצר מאד וארוך מאד: "מרן החזו"א האט געלערענט און געלערענט און ווייטער געלערענט", למד, ולמד ושוב למד, אף אני מאחל לכם: תלמדו, תלמדו ושוב תלמדו.

"זה האושר לכם ולעם ישראל, מה שמרבים תורה. ומה שראש הישיבה עושה מאמצים בשביל התורה, זה הקיום לעם ישראל מכל הבחינות, כי מה שיותר מתרבה, מתרבה עוד חיזוק, זה האושר של החיים, וכאן נותנים לכם את האפשרות ללמוד, את היכולת ללמוד. אשרים לומדי תורה. כי הם חיינו ואורך ימינו, אין הכונה רק לשיר את זה, אלא לחיות את זה, 'ובהם נהגה יומם ולילה' בעיון ובשלמות, כל אחד יש לו את המעלה שלו, את השלמות שלו. יש לכם את המתיקות של התורה, 'מתוקים מדבש ונופת צופים'. אתם נמצאים כל הזמן בהנאה מתמדת יומם ולילה, כל העולם עומד עליכם, תצליחו הלאה והלאה, ונזכה כולנו במהרה לגאולה שלמה.

שהלומד תורה כאילו בונה שמים וארץ. ובפרט כשזוכים כאן לגמור את הבבלי וגם את הירושלמי מקיימים ומעמידים את העולם. וסיים בברכות לרוב ושנזכה לביאת ינון במהרה בימינו אמן.

לאחר מכן נתכבד הגאון הגדול רבי שרגא שטיינמן שליט"א לסיים את הירושלמי, לאחר שהזכיר את אביו וחמיו מרן הגרא"ל ומרן הגר"ח זצלה"ה, קודם הסיום פתח בדברים נרגשים לכבוד התורה ולומדיה, כאשר בנוסח התפילה אומרים 'וטהר לבנו לעבדך באמת', לכאורה מה הקשר ללב, אלא מתפללים שהלב יהיה טהור רק לעבודת הבורא בלי פניות ומחשבות אחרות, כאן ב"ה זוכים ורואים ציבור הגדול בכמות ואיכות המתייגע בעמל ועיון התורה, וככל שמרבים תורה הוי זכות לכל העולם. וזהו שאנו אומרים בהדרן בזכות התנאים ואמורים ובזכות תלמידי חכמים - מי הכוונה תלמידי חכמים

הרי כבר הזכירו את התנאים והאמוראים אלא כל מקום שלומדים תורה זהו זכות, זה מרבה קדושה והשראת השכינה המקום נהיה קדוש. וסיים בברכות לרבנן ותלמידיהו, ה' יעזור שבמקום הזה ימשיכו להפיץ ולהרבות תורה גם בכמות וגם באיכות אכי"ה.

אמירת הקדיש על סיום הירושלמי אמר ידיד הישיבה מארה"ב הר"ר דוב פישוהוף שליט"א בן הר"ר בן ציון ז"ל שתמך רבות בישיבה.

לאחר מכן הגישו למורנו ראש הישיבה כרך מנחת ביכורים כשבפנים מצוין שמות מסיימי עשרות השס"ם.

בדברי נעילה לכבוד התורה ולומדיה ועמליה נתכבד רבי משה אהרן פרידמן שליט"א מרבני הישיבה.

המעמד ננעל בתחושת רוממות והתעלות לאהבת וחשקת התורה... כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה...

בנצל שליט"א רב העיר העתיקה. הגר"א פתח ברשות מרן ראש הישיבה רבנן ותלמידיהו. והמשיך כמה שקוראים בפרשת השבוע ביעקב ועשו אחד עובד לפרנסה איש שדה ויודע ציד, והשני לכאורה בטלן יושב אוהלים ולא עושה שום דבר. ובא התרגום אונקלוס והופך את הדברים, ומתרגם איש ציד - נחשרכן. שעשו היה איש בטלן ולא עושה כלום. מי שעושה ומקיים את העולם זה יעקב אבינו שבנה את עצמו. ואת כל העולם בזכות התורה. חז"ל אומרים

מחשובי וידידי הישיבה הר"ר משה קאלר שליט"א, ובאמירת הקדיש כובד הגר" חיים יצחק ורשוואר שליט"א, אביו של הרב יעקב ורשוואר זצ"ל תלמיד ישיבת מיר שנלב"ע בפתאומיות, ובאותו יום חל יום השלושים לפטירתו.

את פתיחת לימוד הש"ס מסכת ברכות התחיל מורנו הגאון רבי יצחק אזרחי שליט"א מראשי הישיבה.

דברי ברכה נלהבים נשא מרן הגאון רבי אביגדר

